

Rapport

Verdacht of niet verdacht, dat is de vraag.

Rapport naar aanleiding van een klacht over de politie-eenheid Den Haag.

Datum: 28 december 2015

Rapportnummer: 2015/182

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1 De bevindingen	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Onderzoek Nationale ombudsman	3
2 Bevindingen van de Nationale ombudsman	3
2.1 De meldingen.....	3
2.2 Contact tussen meldkamer en eenheden op straat.....	4
3 Informatie van de politiechef	5
3.1 Het signalement dat volgens de politiechef door de meldkamer werd uitgegeven	5
3.2 Het aantal politie eenheden dat door de meldkamer werd aangestuurd.....	5
4 Relas van verzoekers.....	5
4.1 Reactie op het verslag van bevindingen	6
5 Interne klachtbehandeling bij de politie	6
Advies van de Politieklachtencommissie	6
6 Standpunt van de politiechef	7
6.1 Standpunt ten aanzien van de staande houding van verzoekers	7
6.2 Standpunt ten aanzien van het aantal politieambtenaren	8
7 Standpunt van de hoofdofficier van justitie	8
8 Verklaring van de betrokken politieambtenaar He.	8
8.1 Reactie op het verslag van bevindingen	9
9 Beoordeling en conclusie	9
I Ten aanzien van de klacht over de staande houding	9
II Ten aanzien van de aanwezigheid van veel politie	10
Conclusie.....	11
Achtergrond.....	12
Bijlage 1.....	13
Het signalement dat door bejaarde meldsters is doorgegeven.....	13
Bijlage 2.....	16
Contact tussen meldkamer en eenheden op straat.....	16

1 De bevindingen

1.1 Aanleiding

Bij de politie waren meldingen binnengekomen dat er in Leiderdorp werd geprobeerd om bejaarde mensen via een 'babbeltruc' geld afhandig te maken. De meldkamer van de politie gaf op 8 februari 2013 aan diverse politie eenheden de opdracht om op de meldingen te reageren en gaf later een signalement door van de verdachten.

Op een gegeven moment zag een politie eenheid verzoekers vanuit een flatportiek naar een auto lopen. Zij besloten verzoekers staande te houden omdat zij redelijk aan het signalement voldeden en zich in de buurt van de locatie van de laatste melding bevonden. Omdat zij in de auto van verzoekers nog een derde persoon zagen zitten, besloten zij om de meldkamer te verzoeken om een extra politie eenheid naar hun locatie te sturen. Deze eenheid kwam vervolgens ter plaatse. Niet veel later kwamen ook nog andere politie eenheden op de locatie. Nadat een senior politieambtenaar ter plaatse had besloten dat verzoekers niet konden worden aangehouden, ging de politie weg.

Naar aanleiding van dit voorval dienden verzoekers een klacht in bij de politiechef van de eenheid Den Haag. De politiechef achtte de klacht van verzoekers over de staande houding niet gegrond. Voor wat betreft de klacht over het aantal politieambtenaren dat ter plaatse aanwezig was, onthield hij zich van het geven van een oordeel.

1.2 Onderzoek Nationale ombudsman

Verzoekers waren het niet eens met het oordeel van de politiechef en verzochten de Nationale ombudsman de zaak te onderzoeken. De ombudsman stelde een onderzoek in en formuleerde de klacht als volgt:

Verzoekers klagen erover dat politieambtenaren hen ten onrechte hebben staande gehouden en in dat kader een onderzoek hebben ingesteld naar hun identiteit.
Verzoekers klagen er verder over dat de politie in groten getale aanwezig was.

2 Bevindingen van de Nationale ombudsman

Tijdens het onderzoek verstreekte de politiechef op verzoek van de Nationale ombudsman Informatie die betrekking had op het signalement van de verdachten van de babbeltruc.

2.1 De meldingen

De politiechef kon drie mutatierapporten overleggen die betrekking hadden op drie verschillende meldingen van burgers die op 8 februari 2013 bij de meldkamer waren binnengekomen. Naar elke afzonderlijke locatie die aan de melding was gekoppeld, is destijds een politie eenheid, bestaande uit twee politieambtenaren, gestuurd. Op elke locatie is door politieambtenaren van de politie eenheid gesproken met de meldster. In

enkele gevallen gaven ook andere mensen op de betreffende locatie aan dat zij met dezelfde truc waren benaderd. Wanneer deze meldingen en de bevindingen van de politieambtenaren onderling met elkaar worden vergeleken dan komt daar het volgende beeld uit naar voren.

Een groep van drie mannen is op 8 februari 2013 seriematig bezig om in een deel van Leiderdorp middels dezelfde smoes, te proberen om oudere mensen bij de voordeur van hun woning weg te lokken. Ze leggen daarbij een route af. De laatste melding kwam van een adres dat zich in de buurt bevond van de locatie waar verzoekers zijn staande gehouden.

Uit de diverse meer of minder uitgebreide beschrijvingen van de verdachten die door een aantal meldsters was doorgegeven, kan globaal het volgende signalement worden afgeleid.

1. een man met een fors/dik postuur, met een licht getint (Marokkaans/ Arabisch) uiterlijk, leeftijd rond de 50 jaar en 1.80m lang en zwart, kort krullend haar en een kort donker (antraciet kleurig) jack aan.
2. een man met een Turks/Marokkaans uiterlijk, leeftijd rond de 24 jaar en 1.80 m lang en een bruin/beige geblokte trui aan.
3. een (derde) man.

Voor wat betreft de precieze signaleringen van deze drie mannen die die dag door de meldsters en de eenheden op straat aan de politie meldkamer werden doorgegeven, wordt verwezen naar bijlage I bij dit rapport.

2.2 Contact tussen meldkamer en eenheden op straat

Tijdens het onderzoek verstrekten de politiechef desgevraagd een aantal geluidsopnamen van het contact dat op 8 februari 2013 tussen de centralist van de meldkamer en een aantal politie eenheden op straat had plaatsgevonden. Tijdens dit berichten verkeer werd een aantal signaleringen genoemd (zie: Bijlage II bij dit rapport) en werd aangegeven dat het om drie mannen ging. Uit de geluidsopnamen van de meldkamer blijkt dat op 8 februari 2013 het volgende signalement werd uitgegeven aan de politie eenheden op straat.

1. Turks/Marokkaanse jongen, leeftijd 24/25 jaar, 1.80 m lang met een bruin/beige geblokte trui aan. Zag er keurig netjes uit.
2. Een bolle man/ man met een fors postuur, licht getint/Arabisch uiterlijk, 1.80 m lang, tussen de 30 en 40 jaar oud en zwart kort, krullend haar en die droeg een donkere/antraciet jas.

Tijdens het contact tussen de meldkamer en de politie eenheden op straat werd door niemand gesproken over een vrouwelijke verdachte noch over een echtpaar.

3 Informatie van de politiechef

3.1 Het signalement dat volgens de politiechef door de meldkamer werd uitgegeven

Volgens de politiechef werd omstreeks 13:54 uur door de meldkamer van de politie een melding uitgegeven. Uit het advies van de politiekachtencommissie blijkt dat de politiemeldkamer daarbij de oproep had gedaan met de opdracht om uit te kijken naar een net geklede man met donker en grijs haar en een vrouw met donker haar.

De medewerkster van de meldkamer gaf verder aan dat er meerdere meldingen waren voor wat betreft soortgelijkheid op- en rond de G. straat. De L. straat ligt daar direct in de buurt. De medewerkster van de meldkamer gaf ook aan dat ze al eerder eenheden die kant op had gestuurd in verband met dit soort meldingen. De melders hadden het erover dat "verdachten" al meer dan 45 minuten door de wijk aan het scharrelen waren. In totaal waren er zes meldingen vanuit de directe omgeving.

3.2 Het aantal politie eenheden dat door de meldkamer werd aangestuurd

Door de meldkamer werden zes voertuigen aan dit incident gekoppeld. Niet bekend is wanneer de politie eenheden precies weer van de locatie van de staande houding waren vertrokken. Volgens de politiechef zijn in ieder geval de volgende politie eenheden in de L. straat ter plaatse geweest.

- een politieauto met de twee betrokken politieambtenaren (He. en X.) ;
- een Volkswagen transporter bus met twee personen (geparkeerd voor de auto van verzoekers);
- een Volkswagen personenauto met twee politieambtenaren;
- een Volkswagen Touran van het regionale verkeershandhavingsteam (RVHT) met drie personen, en
- een motoragent van het regionale verkeershandhavingsteam (RVHT).

In het kader van het onderzoek werd de politiechef gevraagd wat het RVHT die dag op de locatie van de staande houding deed. De mogelijkheid bestond immers dat zij daar toevallig aanwezig waren in verband met een vooraf geplande verkeerscontrole. Volgens de politiechef hadden ze die dag geen duidelijke reden die hun aanwezigheid op de locatie van de staande houding zou kunnen verklaren.

4 Relas van verzoekers

Verzoekers zijn een tijd geleden vanuit Iran naar Nederland gevlucht. Op 8 februari 2013 namen zij een kijkje in hun nieuwe woning aan de L. straat in Leiderdorp. Hun zoon was daar samen met twee vrienden bezig om de woning voor hen op te knappen. Omstreeks 14:10 uur verlieten verzoekers met hun schoonzoon de woning en liepen naar de auto

van hun schoonzoon. Verzoekers werden door de politie staande gehouden en moesten hun identiteitsbewijs laten zien. Verzoeker begreep in eerste instantie niet wat de bedoeling was omdat hij de Nederlandse taal niet machtig is. De situatie verslechterde op het moment waarop er meer politie ter plaatse kwam. Volgens verzoekers moesten ze hun identiteitsbewijs laten zien, hun zakken leegmaken, er werd in hun auto gekeken en de politieambtenaren namen op straat foto's van verzoekers. Na enige tijd vertrok de politie zonder uitleg te geven noch excuses aan te bieden voor haar handelen. Het hele gebeuren besloeg volgens verzoekers één tot anderhalf uur.

Volgens verzoekers had de politie al direct op het moment waarop de staande houding plaatsvond, kunnen begrijpen dat zij niet de personen waren die zich aan een babbeltroc konden hebben schuldig gemaakt omdat zij de Nederlandse taal absoluut niet machtig waren. Voorts had de politie dit verder kunnen opmaken uit het feit dat verzoekers in het Farsi hun schoonzoon verzochten om tijdens het contact met de politie namens hen te tolken. Op verzoeker, die voor deze gebeurtenis al aan PTSS leed, heeft de gebeurtenis een zodanige impact gehad dat hij zijn woning niet meer uit durft te komen. Verzoekers voelen zich beschaamd naar de burens omdat destijds veel mensen over de balustrades van de flat naar hen stonden te kijken terwijl verzoekers geen enkele blaam treft. Inmiddels hebben verzoekers een urgentieverklaring aangevraagd teneinde zo snel mogelijk te kunnen verhuizen, hetgeen inmiddels is gebeurd.

4.1 Reactie op het verslag van bevindingen

In reactie op het verslag van bevindingen van de Nationale ombudsman liet de advocaat van verzoekers het volgende weten. Verzoeker heeft, zoals ook te zien is op de foto die de politie destijds op 8 februari 2013 op straat van hem had gemaakt, een witte haarlok en dat is volgens de advocaat van verzoeker een opvallend kenmerk. Verder droeg hij die dag een zwart-wit gestreepte polo en een spijkerjasje en dus geen donkere/antracietkleurige jas. Hij had geen nette kleding aan. Ook heeft verzoeker geen fors postuur noch is hij een bolle man en heeft hij geen kort, zwart, krullend haar. Volgens verzoekster was haar man al met hun schoonzoon naar de auto gegaan en was zij naar de overkant van de straat gelopen. Op het moment waarop zij richting de auto liep, die haar schoonzoon net had verplaatst, zag zij rechts een politie auto in een zijstraat staan die naar haar toe kwam rijden. Er stapten vervolgens twee politieambtenaren uit die tegen haar riepen: "Mevrouw, mevrouw, wie bent u? Wat doet u hier?". Volgens de advocaat van verzoekers was verzoeker op dat moment nog niet eens gezien.

De advocaat van verzoekers stelt zich op het standpunt dat verzoekers helemaal niet voldeden aan de zogenoemde signaleringen.

5 Interne klachtbehandeling bij de politie

Advies van de Politieklachtencommissie

De politieklachtencommissie achtte als vaststaand feit dat er bij de politie meldingen waren binnengekomen over een man en een vrouw die in Leiderdorp door middel van

een 'babbeltruc' mensen geld afhandig probeerden te maken. In het geval van verzoekers was er naar het oordeel van de politiekachtencommissie mogelijk sprake van verdachte omstandigheden op grond waarvan een staande houding kon worden uitgevoerd. De politieambtenaren hadden van de politiemeldkamer opdracht gekregen om uit te kijken naar een net geklede man met donker en grijs haar en een vrouw met donker haar. Deze mensen probeerden in de buurt van de L. straat door middel van een 'babbeltruc' geld te krijgen. Aangezien het uiterlijk van verzoekers redelijk overeenkwam met het opgegeven signalement en gelet op de locatie waar verzoekers zich op dat moment bevonden, achtte de politiekachtencommissie de klacht over de staande houding niet onrechtmatig noch onbehoorlijk.

Ten aanzien van de klacht over de overmacht van politie die tijdens de staande houding aanwezig was, overwoog de politiekachtencommissie dat de surveillance eenheid die uit twee politieambtenaren bestond, werd geconfronteerd met drie personen die zich mogelijk schuldig hadden gemaakt aan oplichting. Met het oog op de eigen veiligheid en die van derden werd volgens voorschrift assistentie gevraagd. In het geval van verzoekers kwamen er uiteindelijk tien politieambtenaren ter plaatse; waarvan er vier op afstand bleven. De politiekachtencommissie merkte in dat verband op dat haar niet duidelijk was geworden waarom de medewerkers van het Regionale Verkeers Handhavings Team (RVHT), nu zij zich op afstand positioneerden en niet actief met de zaak bezig waren, niet waren vertrokken. Of zes actieve politieambtenaren als teveel moet worden aangemerkt, kon de politiekachtencommissie niet beoordelen. Om die reden adviseerde zij de politiechef om zich te onthouden van het geven van een oordeel.

6 Standpunt van de politiechef

De politiechef liet in reactie op het onderzoek van de Nationale ombudsman weten dat er vanaf 2013 veel meldingen zijn geweest van zogenaamde 'babbeltrucs'. Met name bij oudere alleenwonende mensen werd met een smoes aangebeld om zo in de woning te kunnen komen en vervolgens spullen te stelen. Deze incidenten hadden een grote impact op het veiligheidsgevoel van oudere mensen en werd in het district Leiden-Bollenstreek geprioriteerd tot het hoogste niveau. Dit had tot gevolg dat dit fenomeen in de dagelijkse briefing aan de orde kwam en dat de meldingen alert en slagvaardig werden opgepakt, zowel door de meldkamer als door politie eenheden op straat.

6.1 Standpunt ten aanzien van de staande houding van verzoekers

Volgens de politiechef komen de signalementen van de personen die in de meldingen worden genoemd grotendeels met elkaar overeen. Volgens de politiechef voldeden verzoekers 'redelijk' aan het signalement omdat het niet noodzakelijk is dat de verdachten, om deze staande te kunnen houden, volledig moeten voldoen aan het signalement. Op basis van de door de meldkamer verstrekte informatie alsmede de informatie die hen op straat door passanten was aangereikt, hebben de verbalisanten gemeend dat de betrokkenen redelijk voldeden aan het signalement en hen om die reden

staande gehouden. In dat verband wees de politiechef er nadrukkelijk op dat verzoekers zijn staande gehouden en niet van hun vrijheid zijn beroofd.

6.2 Standpunt ten aanzien van het aantal politieambtenaren

Gelet op de aandacht die het fenomeen 'babbeltrucs' krijgt, is het volgens de politiechef niet onlogisch dat er meerdere politie eenheden in de directe omgeving gaan zoeken naar personen die aan het verstrekte signalement voldoen. Wanneer dergelijke personen worden aangetroffen dan worden zij ter vaststelling van hun identiteit staande gehouden; zoals in het geval van verzoekers is gebeurd. In afwachting van het onderzoek verblijven de andere politie eenheden dan vaak nog ter plaatse. Enerzijds in het belang van de veiligheid voor de betrokkenen en anderzijds in afwachting van de beantwoording van de vraag of dit inderdaad de mogelijke verdachten zijn van de zojuist toegepaste 'babbeltruc'. Indien het onderzoek negatief is dan kunnen de ter plaatse aanwezige politie eenheden verder zoeken naar de juiste personen. Volgens de politiechef is niet meer vast te stellen of er naast de tijdens de interne klachtbehandeling bekend geworden politie eenheden nog meer politie eenheden ter plaatse zijn geweest. Hij sloot het in ieder geval niet uit dat er mogelijk nog meer eenheden ter plaatse kunnen zijn geweest.

7 Standpunt van de hoofdofficier van justitie

De hoofdofficier van justitie van het arrondissementsparket Den Haag liet in reactie op het onderzoek weten dat de overwegingen van de klachtencommissie van de politie een compleet beeld geven van de situatie. Volgens de hoofdofficier waren de politieambtenaren bezig met de rechtmatige uitoefening van hun bediening. De hoofdofficier acht het optreden van de politie, voor wat betreft de handelingen waar de klachten op zien, behoorlijk. Het was een moeilijke situatie aangezien de politie in een korte tijd moest beoordelen of verzoekers al dan niet de gezochte personen waren. Het (volledig) beheersen van de Nederlandse taal is, naar de mening van de hoofdofficier, voor wat betreft het uitoefenen van een babbeltruc niet per definitie een vereiste.

8 Verklaring van de betrokken politieambtenaar He.

Politieambtenaar He. gaf tijdens het informele klachtgesprek op 7 november 2013 met verzoekers aan dat er over de portofoon een oproep was gedaan dat in Leiderdorp in de omgeving van de L. straat verdachten waren gesignaleerd die werden gezocht vanwege diefstal door middel van een babbeltruc. Vanuit de meldkamer was de oproep gedaan om uit te zien naar een echtpaar (vrouw, netjes gekleed en met donker haar en man met donker en grijs haar). Eén dag eerder was een soortgelijke melding in dezelfde wijk en het zou wel eens om dezelfde personen (zie hiervoor) kunnen gaan. He. was met zijn collega X in de buurt en zij zagen verzoekers in hun auto stappen. Volgens He. voldeden verzoekers aan het opgegeven signalement. Daarop hielden zij zowel verzoekers als de bestuurder van de auto staande.

Ten aanzien van de klacht over de getalsmatige grote aanwezigheid van politieambtenaren verklaarde He. als volgt. Wanneer er via de portofoon een oproep komt om uit te zien naar mogelijk verdachte personen dan gaan alle politievoertuigen die op dat moment in de buurt zijn van de locatie waar de betreffende personen zich zouden bevinden, daar naartoe. Op het moment waarop zij drie personen (verzoekers) waarnamen, besloten zij om een extra politie eenheid (bestaande uit twee collega's) ter plaatse te roepen. Het verzoek om een extra eenheid politie bij het staande houden van drie personen is namelijk een standaardprocedure die de veiligheid van de politieambtenaren moet waarborgen.

Na enige tijd kwam ook een auto met drie inzittenden en een motorrijder van het RVHT ter plaatse. He. verzocht zijn collega's van het RVHT om op de achtergrond te blijven aangezien zij hen niet direct nodig hadden. Vervolgens zijn de vier politieambtenaren van het RVHT ongeveer 100 meter verderop op de hoek van de straat gaan staan.

Omdat er, afgezien van het signalement, weinig indicatie was van een strafbaar feit en er twijfel bestond rondom het wel of niet aanhouden, hadden zij een senior politieambtenaar ter plaatse gevraagd om een beslissing te nemen. Vanaf het moment waarop de senior ter plaatse kwam, in gezelschap van een bijrijder, stonden er zes politieambtenaren om de auto van verzoekers heen, aldus He.

8.1 Reactie op het verslag van bevindingen

In reactie op het verslag van bevindingen van de Nationale ombudsman lieten politieambtenaren He. en X weten dat zij de identiteit van verzoekers wilden controleren. In dat kader hadden ze verzoekers gevraagd om hun identiteitsbewijs te tonen, hun zakken leeg te maken en om foto's van hen te mogen maken. Met toestemming van de bestuurder van de auto is vervolgens in de auto gekeken, aldus He. en X.

9 Beoordeling en conclusie

I Ten aanzien van de klacht over de staande houding

Het vereiste van professionaliteit houdt in dat de overheid er voor zorgt dat haar medewerkers volgens hun professionele normen werken. De burger mag van hen bijzondere deskundigheid verwachten. Dit vereiste brengt met zich mee dat de politie behoedzaam optreedt wanneer zij een burger op basis van een signalement staande houden.

De Nationale ombudsman stelt vast dat er op 8 februari 2013 bij de meldkamer van de politie meldingen over een babbeltruc binnen kwamen. Uit de volgorde van de meldingen en de locaties waarvan de meldingen gedaan werden, kan worden opgemaakt dat de verdachten die dag in Leiderdorp een route aflegden en dat het eindpunt van de route (adres van de laatste melding) zich in de buurt bevond van de locatie waar verzoekers zijn staande gehouden. Uit de modus operandi en de signaleringen kan verder worden geconcludeerd dat het om één groep verdachten ging die uit drie mannen bestond. Aan

de hand van de beschrijving van de personen die door de melders werd gegeven, kon door de meldkamer een signalement worden geconstrueerd van twee van de drie mannelijke verdachten. Uit de geluidopnamen van de meldkamer blijkt dat op 8 februari 2013 door de centralist het volgende signalement werd uitgegeven aan de politie eenheden op straat.

- Een Turks/Marokkaanse jongen, leeftijd 24/25 jaar, 1.80 m lang met een bruin/beige geblokte trui aan. Zag er keurig netjes uit.
- Een licht getinte (/Arabisch uiterlijk) bolle man/ man met een fors postuur, 1.80 m lang, tussen de 30 en 40 jaar oud en zwart kort, krullend haar en die droeg een donkere/antraciet jas.

De Nationale ombudsman stelt vast dat geen van de meldsters het over een vrouwelijke verdachte heeft gehad en dat de meldkamer niet aan de eenheden op straat heeft doorgegeven dat er moest worden uitgekeken naar een vrouwelijke verdachte en al zeker niet naar een echtpaar.

Politieambtenaar He. heeft tijdens het informele klachtgesprek met verzoekers aangegeven dat vanuit de meldkamer de oproep was gedaan om uit te zien naar een echtpaar (vrouw, netjes gekleed en met donker haar en man met donker en grijs haar) en dat een dag eerder (7 februari 2013) een soortgelijke melding was in dezelfde wijk en dat het wel eens om dezelfde personen zou kunnen gaan. In het advies van de politiekachtencommissie wordt vervolgens als feit gepresenteerd dat de meldkamer opdracht had gegeven om naar een net geklede man met donker en grijs haar en een vrouw met donker haar uit te kijken. De Nationale ombudsman stelt vast dat deze signalementen haaks staan op de signalementen die de meldkamer op 8 februari 2013 heeft uitgegeven. De Nationale ombudsman is daarom van oordeel dat verzoekster en verzoeker niet hadden mogen staande gehouden nu zij zelfs niet 'redelijk' aan het signalement voldeden. De Nationale ombudsman kan zich niet aan de indruk onttrekken dat verzoekers zijn staande gehouden omdat zij zich in de buurt van de laatste melding bevonden en een 'Arabisch' uiterlijk hadden.

Alles in onderlinge samenhang beschouwd, is de Nationale ombudsman van oordeel dat politieambtenaar He. en zijn collega X niet professioneel hebben gehandeld door verzoekers staande te houden.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

II Ten aanzien van de aanwezigheid van veel politie

Het evenredigheidsvereiste houdt in dat de overheid een middel kiest om haar doel te bereiken dat niet onnodig ingrijpt in het leven van de burger en dat in evenredige verhouding staat tot dat doel. Dit vereiste brengt met zich mee dat het aantal politieambtenaren dat ter plaatse aanwezig is evenredig moet zijn aan de situatie.

Een surveillance eenheid van de politie, die normaal gesproken uit twee politieambtenaren bestaat, handelt zelfstandig meldingen en incidenten af. Politieambtenaren kunnen de meldkamer verzoeken om een of meer eenheden ter assistentie ter plaatse te laten komen om hen, indien nodig, te assisteren bij het verrichten van een aanhouding of het creëren van een veilige werkplek. Het zal daarbij telkens van de situatie afhangen of er veel of weinig politieambtenaren nodig zijn.

Een burger die door de politie wordt staande gehouden, bevindt zich in een ongemakkelijke situatie; zeker wanneer de staande houding in het openbaar plaatsvindt in een gebied waar die burger bekend is bij burens, buurtgenoten, collega's van het werk of bekenden. Deze impact wordt verder vergroot naarmate er getalsmatig meer politieambtenaren ter plaatse komen en aanwezig blijven.

In het geval van verzoekers heeft de Nationale ombudsman geen feiten of omstandigheden kunnen vaststellen die een getalsmatig grote politie aanwezigheid van meer dan vier politieambtenaren op de locatie van de staande houding of in de nabijheid daarvan, gedurende een half uur zou kunnen verklaren. Hoewel de Nationale ombudsman het begrijpelijk acht dat er later nog een derde politie eenheid met een senior politieambtenaar ter plaatse kwam, verbaast het de Nationale ombudsman dat vier leden van een regionale verkeershandhavingsteam weliswaar op afstand maar kennelijk nog wel in het zicht bleven wachten. Zij waren immers niet door de meldkamer gekoppeld aan het incident en hadden verder niets op de locatie zelf dan wel in de buurt daarvan te zoeken. Alles in onderlinge samenhang bezien, is de Nationale ombudsman van oordeel dat er meer politie aanwezig bleef in de buurt van de locatie van de staande houding dan op grond van de situatie noodzakelijk zou kunnen worden geacht. Doordat het RVHT onnodig in de buurt aanwezig bleef, heeft de politie gehandeld in strijd met het evenredigheidsvereiste.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de regionale politie-eenheid Den Haag, die wordt aangemerkt als een gedraging van de politiechef van de Eenheid Den Haag, is:

- gegrond voor wat betreft het staande houden van verzoekers, wegens schending van het vereiste van professionaliteit;
- gegrond voor wat betreft de aanwezigheid van veel politie bij de staande houding wegens schending van het vereiste van evenredigheid.

De Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen

Achtergrond

1. Wetboek van Strafvordering

Artikel 27

"1. Als verdachte wordt vóórdát de vervolging is aangevangen, aangemerkt degene te wiens aanzien uit feiten of omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan een strafbaar feit voortvloeit.

(...)

4. De verdachte die de Nederlandse taal niet of onvoldoende beheerst, is bevoegd zich te laten bijstaan door een tolk."

Artikel 52

"Iedere opsporingsambtenaar is bevoegd de identiteit van de verdachte vast te stellen op de wijze, bedoeld in artikel 27a, eerste lid, eerste volzin, en hem daartoe staande te houden."

Bijlage 1

Het signalement dat door bejaarde meldsters is doorgegeven.

Bijlage 1 Het signalement dat door bejaarde meldsters is doorgegeven.

nr	Tijdstip	Adres	MO	Geslacht Verdachte	Andere verdachten	Postuur	Leeftijd	Huidskleur	Lengte	Haar	Taal	Kleding
1	12:30	M. straat (5 ^e etage)	Postzending	Man		Gezet postuur (rond gezicht)	30-40	Licht getint (Marokkaans uiterlijk)	1.80 m	Zwart , kort, krullend haar	Goed Nederlands sprekend	Kort donker jack
2	12:30	M. straat xx (2 ^e etage)	Postzending	Man	-	-	-	-	-	-	--	-
3	13:15	K. straat xx	Postzending g en naar de WC	2 mannen	-	Dik	* man rond de 50	-	-	-	-	-
							*Man rond de 30					
4	13:59	G. singel xx	Postzending g	Man	-	Fors postuur	-	Arabisch	-	Zwart kort haar	Goed Nederlands sprekend	Antractie tgrijs kleurig jack.
5	13:49	G. singel xx	Postzending g	Man	Twee anderen	-	Rond de 24/25 jaar	Turks/Mar okkaanse jongen	1.80m	-	-	Trui geblokt bruin/bei ge. Zag er keurig uit.
6	14:00	A. plein xx	Postzending g	Man	+ Tweede man waargenom en	Fors postuur	>30	Donker getint	1.80 m	Donkere kleur	Nederlands met buitenlands accent	Donkere kleding

7	14:00	A. plein xx	-	Man	+ Twee mannen waargenomen en	-	-	-	-	Een grote, een kleine en een man van middelmatige lengte	-	-	-	-	-
8	14:00	A. plein xx	Postzending	Man	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	14:02	Meldkamer Gisteren in Katwijk hetzelfde verhaal.													
	14:26	L. straat xxx	Politie houdt verzoekers staande.												
	14:34	L. straat	Drie keer persoonscontrole van verzoekers en hun schoonzoon												

Adres = Melding bij meldkamer binnengekomen

Bijlage 2

Contact tussen meldkamer en eenheden op straat

Tijdens het onderzoek verstrekten de politiechef desgevraagd een aantal geluidsopnamen van het contact dat op 8 februari 2013 tussen de centralist van de meldkamer en een aantal politie eenheden op straat had plaatsgevonden. Tijdens dit berichtenverkeer met de politie eenheden op straat werd in chronologische volgorde van het berichtenverkeer een aantal signalementen genoemd.

Omgeving G-singel. Een persoon aan de deur en een of twee staan op wacht in de hoop dat de bewoner dan meegaat met degene die bij de deur staat. Waarschijnlijk met het idee om die andere twee het huis in te laten gaan.

Signalement:

Turks/Marokkaanse jongen, leeftijd 24/25 jaar, rond de 1.80, geblokte trui, bruin en beige en zag er verder keurig uit.

K. straat: een blanke meneer die dik was van rond de 50 jaar en een jongen van rond de 30.

Volgens een mannelijke politieambtenaar is de dag ervoor hetzelfde gebeurd in Katwijk en zijn ze zeer geïnteresseerd in de gegevens van deze mensen. De signalementen voldoen precies vooral de oudere blanke man. De mannelijke politieambtenaar geeft verder aan dat mochten ze deze personen staande houden; hij in dat geval met de officier van justitie zal bellen.

Mogelijk drie personen maar van twee is het vrijwel zeker. Er is er eentje die ouder is. De een zegt 50 de ander zegt 76 en er is een jonge jongen bij en die zou Turks/Marokkaans zijn en rond de 24/25 jaar en 1.80m met een bruin/beige geblokte trui aan en die zag er verder keurig netjes uit.

De G. singel melding van 13:58. Het gaat om een goed Nederlands sprekende Arabisch uitziende man met een groot fors postuur, zwart kort haar en een antraciet jack aan.

Het gaat om een bolle man, licht getint, 1.80 m lang, tussen de 30 en 40 jaar oud en zwart kort, krullend haar en die droeg een donkere jas.

We moeten er rekening mee houden dat het er een stuk of drie zijn met deze bolle man, licht getint zwart krullend haar. Eentje belt aan en twee staan op de wacht.

Signalement donkere jongen, 22 a 24 jaar, 1.85 lang, kort zwart haar en een stevig postuur, grijze jas aan en nette keurige jongen

Politie eenheid 4304 neemt waar dat op de L. straat ter hoogte van xxx drie personen instappen in een auto.

De meldkamer geeft aan de andere eenheden door dat een collega van de 4304 bij de L. straat ter hoogte van xxx een voertuig heeft staan met daarin waarschijnlijk de drie verdachten.

Volgens een politie eenheid 4208 heeft een mevrouw drie mannen twintig minuten daarvoor op het A. plein een gebouw zien verlaten. Volgens de politie eenheid 4208 zouden ze nog in de omgeving moeten zijn.

Volgens de meldkamer heeft de 4304 een auto zien staan met drie personen daarin die voldoen aan het signalement dus dat zou, volgens de centraliste van de meldkamer, goed kunnen kloppen.

Vervolgens wordt door de 4304 (die verzoekers staande houdt) aan de meldkamer de namen van verzoekers en hun schoonzoon doorgegeven. Bij elke naam geeft de meldkamer vervolgens aan dat de betreffende persoon signalering 1000 heeft. Ten slotte wordt opgemerkt dat verzoekster Iraans is.

Uit de geluidsopnamen blijkt niet dat er gesproken wordt over een mogelijke vrouwelijke verdachte en ook niet een echtpaar. Het gaat duidelijk om drie mannelijke verdachten.